

VERSLAG VAN DE BIJeenKOMST VAN VERTEGENWOORDIGERS VAN EEN AANTAL
POLITIEVERBINDINGEN, GEHOUDEN OP 14 MAART 1961 TE 's-GRAVENHAGE.

Van de politieverbindingen zijn aanwezig:

Van de GEMEENTEPOLITIE de heren

- DELFT
- DORDRECHT
- EMMEN
- HEERLEN
- HILVERSUM
- SCHIEDAM
- VELSEN
- VLAARDINGEN
- ZAANDAM

Afwezig de heer

- DEVENTER

Van de RIJKSPOLITIE de heer

- AMSTERDAM

Afwezig (met kennisgeving) de heer

- WINSCHOTEN

Van het WAPEN DER KONINKLIJKE MARECHAUSSEE de heren

- 's-GRAVENHAGE
- idem

Van de B.V.D. de heren

Mr.A.VAN MAANEN, J.G.CRABBENDAM,
, C.C.VAN DEN HEUVEL,
Drs.A.KUIPERS,

Mr.A.v.MAANEN.

Mr.VAN MAANEN opent te 14.00 uur de verga-
dering en verontschuldigt de afwezigheid van Mr.
SINNINGHE DAMSTÉ wegens ziekte.

Hij geeft het woord aan Dr. voor het
verstrekken van een mondelinge toelichting op de
aan de aanwezigen door de zorgen van de dienst toe-
gezonden "inleidende opmerkingen" door hem samenge-
steld inzake het bestuurlijk gebruik van ID-gegevens.

Dr.

Ad 1.

Dr. kent bij de politie 3 categorieën
gegevens, n.l. I. "criminele gegevens"; II. "politie-
ke gegevens" en III. "diverse" gegevens. Onder
"crimineel" verstaat hij: alles wat met strafbaar
gedrag of daarmee verwant onmaatschappelijk gedrag
te maken heeft. Onder "politieke": alles wat met

Dr.

extreem politiek gedrag of wel politiek onmaatschappelijk gedrag te maken heeft en onder "diverse": paspoortgegevens, milieurapporten van b.v. de kinderoplitie, adressen etc. Het gebruik in het overheidsapparaat t.a.v. I. geschiedt a: Voor opsporingsdoeleinden; b: voor bestuurlijke doeleinden, naar regelen volgens de Wet op de Justitiële Documentatie etc. I. kent een bijzonder beperkt gebruik; dit is mogelijk door de Justitiële Documentatiedienst. Ten aanzien van II. geschiedt het gebruik in het overheidsapparaat a: voor veiligheidsdoeleinden; b: voor bestuurlijke - niet -veiligheidsdoeleinden; hier denke men b.v. aan het toekennen van Koninklijke onderscheidingen.

Dr. geeft toe, dat de grens tussen a en b van II moeilijk is te trekken. Hij is geneigd het verschaffen van inlichtingen over overheids personeel, dat kennis moet nemen van hoog gerubriceerde gegevens onder a te brengen; geschiedt dit echter in het kader van de toepassing van een wettelijk "ambtenarenverbod", dan zou hij dit gebruik onder b willen brengen.

Ad 2 en 3.

Dr. sluit zich aan bij de punten 2 en 7 van de stellingen van de B.V.D.(Drs.KUIPERS).

In punt 3 van zijn inleidende opmerkingen bedoelt hij bepaald niet te zeggen, dat iedere bestuurlijke autoriteit nu maar politieke gegevens kan vragen. De ID-documentatie is n.l. in de eerste plaats een werksysteem. Het is duidelijk dat "geldende rechtsregels" en "beginselen van behoorlijk bestuur" geen concrete duidelijke bevoegheidsafbakening geven. Het zal dus zaak zijn, dat zoals dit voor de criminele gegevens is gebeurd, regelend wordt opgetreden. Zo verstaat hij ook hetgeen door de heer KUIPERS in punt 2 wordt gesteld ten aanzien van de aantoonbaarheid van het algemeen belang, n.l. dat dit geldt ten overstaan van het gezag dat ten deze algemene regelen zal moeten uitvaardigen.

Ad 4.

Dr. sluit zich aan bij de punten 4 en 5 van de stellingen van de heer KUIPERS. Hij vraagt zich echter af, nu hier door bestuurlijke niet-veiligheidsfunctionarissen met politieke gegevens wordt gewerkt of het wel verstandig is en zin heeft om de evaluatie in een code uit te drukken. Zou een kwalificatie door woorden (betrouwbaar bericht, onbetrouwbaar bericht etc.) niet beter zijn?

Ad 5.

Aan de BVD-verjaringsregeling ligt de gedachte ten grondslag, zo zegt Dr. , dat het individuele belang in bepaalde gevallen boven het veiligheidsbelang (hiermede bedoeld belang van de veiligheid van de Staat) prevaleren moet. Het lijkt hem uit het oogpunt van rechtszekerheid bijzonder nuttig om een dergelijke regeling te hebben.

Dr.:

Ad 6.

Met het gestelde sub b bedoelt Dr. , dat het gegeven als zodanig natuurlijk wel kan vaststaan, maar dat de politieke onbetrouwbaarheid van de betrokkene daarmee nog niet altijd voldoende is vastgesteld.

Ad 7.

De voor het ressort Den Haag gegeven regeling inzake onderzoek naturalisatie wordt naar hij meent ook elders toegepast. (dat is juist, red.) De aandacht moet ten deze op de beslissende autoriteit zijn gericht, n.l. wat doet hij met het dossier, want de politieke gegevens behoren daarin te blijven.

Ad 8.

Dr. komt om de redenen genoemd onder ad 4 tot de mening, dat ongecodeerde verstrekking het beste is.

Ad 9.

Dr. geeft enkele voorbeelden, welke z.i. in de "Inventarisatie" dienen opgenomen te worden:
Koninklijke goedkeuring van verenigingen (bestuursleden);
Koninklijke onderscheidingen (reeds genoemd);
Verklaringen van geen bezwaar bij oprichting van N.V.en (oprichters, directie, commissarissen);
Adoptie (verwanten);
Gratieverzoeken;
Naturalisatie (reeds genoemd).

Ten aanzien van punt 5 vindt een discussie plaats, n.l. tussen : en Dr. . Eerstgenoemde wijst er op, dat artikel 5 van de Wet op de Justitiële Documentatie voor bestuurlijk gebruik geen verjaring kent waar het betreft onvoorwaardelijk veroordeelden in de gevallen daarin genoemd.

Dr.:

Dr. deelt deze mening niet, aangezien volgens hem dit artikel niet algemeen geldt. Dit artikel heeft betrekking op de verwijderde strafbladen van veroordeelden. Art.4 van de Wet op de Justitiële Documentatie telt z.i. het zwaarst, ook inzake de beperking van 8 jaar. Het principe van de Wet op de Justitiële Documentatie geldt z.i. ook voor politieke doelen.

Tot besluit zegt Dr. over de punten 1 en 3 van de heer KUIPERS, dat moeilijk te stellen is dat de bestuurlijke autoriteiten "tot hanteren (van de inlichtingen) bekwaam" moeten zijn. Hij gelooft, dat het voldoen aan zo'n eis moet worden verondersteld. De weg is z.i. "beperking" van het aantal ambtenaren dat kennis neemt.

Ten aanzien van het gestelde in de notulen van de vorige vergadering, n.l. het verstrekken van

Dr.: inlichtingen aan de vakbeweging, zijnde toch een min of meer politieke groepering, is Dr. het met zich zelf niet eens. Alhoewel hij bepaalde belangen niet ontkent welke pleiten voor het schoonhouden van de vakverenigingen, is er toch een groot verschil tussen het verstrekken van inlichtingen aan de overheid en aan de vakbeweging. De verstrekking daarvan ware niet op te dragen aan de plaatselijke politie. Indien het dient te geschieden, dan geschiede het centraal, dus door de B.V.D.

Mr. v. MAANEN. Mr. VAN MAANEN stelt voor de behandeling van laatstbedoeld onderwerp uit te stellen en voor Mr. SINNINGHE DAMSTÉ te reserveren.

Drs. KUIPERS. Drs. KUIPERS licht vervolgens de van zijn hand afkomstige "gedachten" toe. Hij zegt dat die "gedachten" grotendeels parallel lopen met die van Dr.

. Er is echter een verschil in uitgangspunt, want hij heeft zich niet willen beperken tot het bestuurlijk gebruik, doch beoogt algemene beleidsregels te geven.

Hij constateert met genoegen dat er eigenlijk weinig verschil van inzicht bestaat. Inzake het punt van de evaluatie is er echter wel van verschil van inzicht sprake. Hierop zal hij later terugkomen.

Mr. v. MAANEN. Mr. VAN MAANEN stelt voor het onderwerp evaluatie als een apart punt te behandelen. Hij wijst er op dat de methode van behandeling van naturalisatieverzoeken gekozen is, opdat de politieke gegevens niet in de kamerstukken zullen komen.

DISCUSSIE.

Onder de aanwezigen ontstaat een discussie over het al of niet verstrekken van politieke gegevens aan P.G.'s (h.v. inzake adviezen over toelating tot ons land van spijtoptanten). Een aantal der aanwezigen zegt aan de P.G.'s nooit politieke antecedenten te verstrekken.

Punt 5.

De heer , de discussie openende, heeft bezwaren tegen een al te stringente toepassing van de verjaringstermijnen. Hij denkt b.v. aan het verlenen van decoraties. Aan de waarde van de onderscheiding zou wel eens afbreuk kunnen worden gedaan, als door verjaring politiek extremisme niet meer in beschouwing kan worden genomen.

De heer ziet eveneens een gevaar in de toepassing van verjaringstermijnen. Hij licht dit toe met een praktijkvoorbeeld.

Mr. v. MAANEN. Mr. VAN MAANEN wijst er op dat er geen automatische toepassing van verjaringstermijnen plaats vindt. Als voorbeeld beschrijft hij het geval van de gemeentewerkman te Rotterdam aan wie, na gedaan onderzoek, ondanks zijn niet verjaarde politieke antecedenten door de burgemeester een Koninklijke onderscheiding werd verleend.

Drs. KUIPERS. Punt 7.

Drs. KUIPERS vraagt zich af, "hoe" de gegevens verstrekt moeten worden. Hoe omringen we dat met de nodige

Drs. KUIPERS. nodige waarborgen? Hij constateert dat Dr. "terughouding" begeert in de codering. De codering van het gegeven zelf wil de dienst ook niet graag aanvaarden. In de praktijk komt de codering neer op het bezigen van ja of neen bij de beoordeling of iemand kan worden toegelaten tot het vervullen van een functie.

J.G. CRABBENDAM. Het gebruik van een code, zo zegt de heer CRABBENDAM, is in wezen een gemakkelijke methode. De betrokkene weet van niets, immers de feiten ontbreken. Het inzicht ten deze van Dr. is weliswaar verfrissend, doch de heer CRABBENDAM gelooft niet dat we van een primitieve codering kunnen afkomen.

Drs. KUIPERS. De heer KUIPERS zegt dat codering van het gegeven onvoldoende waarborgen biedt, dat de belangen van het individu worden beschermd. Codering van de evaluatie heeft minder bezwaren, hoewel dan de vakbekwaamheid van de ontvanger voldoende moet zijn. Wanneer de "bekwaamheidseis" redelijkheidshalve niet kan worden gesteld moet men uitvoerige rapporten verstrekken, die voldoende duidelijk zijn voor de "outsider". Is echter het inlichtingenverkeer omvangrijk, dan moet men vaak zijn toevlucht nemen tot codering van de evaluatie. Er wordt dan eigenlijk in formules gesproken, en om dat te verstaan is scholing nodig.

Mr. v. MAANEN. Mr. VAN MAANEN constateert dat waar het hier over scholing gaat in het gesprek men eigenlijk in de beveiligingssfeer terecht is gekomen; slechts daar kan scholing geëist worden. Maar de beveiliging wenst Dr. uitdrukkelijk buiten beschouwing te laten (punt I van de inleidende opmerkingen).

Na de pauze stelt Mr. VAN MAANEN de vraag of de aanwezigen het eens zijn met de afbakening van het bestuurlijk terrein, zoals door Dr. gegeven. Uit de vergadering komt geen bedenking, alleen de heer zegt dat hij geen verschil ziet in de verstrekking van politieke gegevens, of dit nu uit een oogpunt van bestuur of beveiliging - zoals Dr. aldus onderscheidt - geschiedt. Hij beveelt het gebruik van formulieren aan, waar onderaan een evaluatie is vermeld. Het weglaten van zo'n verklaring kan ten detrimente zijn van de betrokkene. De eis van bekwaamheid door Drs. KUIPERS gesteld, spreekt ook hem bijzonder aan.

Drs. KUIPERS. Drs. KUIPERS geeft het voorbeeld van het verstrekken van het gegeven "Lid Buchenwaldcomité". Het beoordelen van zulk een gegeven vereist een goed thuiszijn in de materie. Wanneer dit ontbreekt, schieten wij te kort als we er niet een omschrijving bijdoen, n.l. dat het niet betekent "betrokkene is communist".

Dr. Dr. zegt geen bezwaar te hebben tegen evaluatie-systemen bij bestuurlijk gebruik. Hij is wel tegen het gebruik van een code. Hij vindt het stellen van bekwaamheidseisen wel wat al te ver gaand.

Dr. In bestuurlijke zaken acht hij bekwaamheid en begrip voor beveiliging en bronbescherming voldoende. Voor veiligheidskwes- ties is scholing van belang.

Mr.v.MAANEN. Mr.VAN MAANEN acht een toelichtend rapportje bij de verstrekking van politieke gegevens zeker nuttig.

De heer vraagt zich af waar dan dit rapportje blijft. Hij geeft een praktijkvoorbeeld, waaruit blijkt, dat zo'n geschrift aan de controle ontsnapt. Hierop repliceert de heer dat hij geen gegevens geeft. "Het is ja of neen".

De heer vestigt er nog de aandacht op dat sinds kort de BVD bij de verstrekking van politieke inlichtingen aan nieuwe contacten schriftelijk verklaart, dat de gegevens eigendom blijven van de BVD en kunnen worden teruggevorderd. De heer beveelt het gebruik van een zodanige clausule aan. De dienst heeft ondervonden, dat het in de praktijk gunstig werkt.

Dr. Dr. beveelt ook aan "de weg kort" te maken, n.l. de weg die de inlichting moet afleggen en verwijst naar de gang van zaken bij naturalisatie.

vraagt of de aanwezigen accoord kunnen gaan met de definitie van "bestuurlijk", n.l. alles wat niet te maken heeft met een vertrouwensfunctie.

DISCUSSIE. Bij de discussie wordt opgemerkt dat het gevaarlijk is een scherpe scheiding te maken en dat zulk een onderscheid ook niet zo belangrijk is.

Mr.v.MAANEN. Mr.VAN MAANEN in het kort recapitulerende het besprokene, zegt dat inzake de wijze van verstrekking van gegevens in de bestuurlijke sector het in- achtnemen van verjaringstermijnen onvermijdelijk is en een systeem voor codering niet aanbevelenswaardig. Inzake de kwestie van de evaluatie is de vergadering nog niet tot een uitspraak kunnen komen.

Drs.KUIPERS. Drs.KUIPERS stelt voor uit de vergadering een groepje te formeren welke het vraagstuk van de evaluatie nader zal uitwerken om wellicht te komen tot een gezamenlijk aanvaard gedragspatroon. Alvorens hiertoe over te kunnen gaan dient eerst de inventarisatie, waarover in de vorige vergadering werd gesproken te geschieden.

De heer doet het volgende voorstel, hetwelk desgevraagd de instemming van de aanwezigen heeft. De BVD stelle een lijst samen van vragen over de wijze etc. van verstrekking van politieke gegevens in de bestuurlijke- en beveiligingssfeer. Tevens ware daarin de vraag te stellen opgave te doen van bedrijven, instellingen, overheidsorganen, liggende zowel in de bestuurlijke als in de beveiligingssfeer (en eventueel het N.V.V.), die door de politie van gegevens worden voorzien. Een en ander te beperken tot de verbanden op beide vergaderingen vertegenwoordigd. Aan de hand van het verkregen

W resultaat kan, aldus de heer , getracht worden een gedragspatroon te formeren.

Mr.VAN MAANEN.

Tot besluit van deze bijeenkomst brengt Mr.VAN MAANEN dank aan Dr. voor zijn "huiswerk", en de aanwezigen voor hun discussiebijdragen. Hij deelt vervolgens mede het aftreden per 1 april 1961 als Hoofd van de B.V.D. van Mr.L.EINTHOVEN en de benoeming van zijn opvolger Mr.J.S.SINNINGHE DAMSTÉ op diezelfde datum.

DATUM VOLGENDE
VERGADERING.

In overleg met de aanwezigen stelt hij de datum van de eerstvolgende vergadering vast op 27 JUNI 1961.-

april 1961.